

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/711
KARAR NO : 2026/14
KARAR TR : 12/01/2026

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b, 47/1-a, 48/9 maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27/1. maddeleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. H.
Vekili : Av. B. P.
Davalı : Hasımsız

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ankara Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliğince 22/01/2025 tarihinde yapılan denetim sırasında, plakalı aracı araç sürücüsü davacı adına 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b, 47/1-a ve 48/9 maddeleri uyarınca; MB seri ve 57997512 sıra nolu işlem ile 26.557 TL, MB seri ve 57997730 sıra nolu işlem ile 2.167 TL, MB seri ve 57997760 sıra nolu işlem ile 2.167 TL idari para cezası verilmesine ilişkin trafik idari para cezası karar tutanakları düzenlenmiştir.

2. Davacı vekili idari para cezalarının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği 03/03/2025 tarih ve D.İş.No. 2025/2795 sayılı kararı** ile, yapılan başvuruyu inceleme görevinin idari yargı yerine ait olduğu ve 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi uyarınca itirazın Sulh Ceza Hakimliğince incelenecek kararlardan olmadığı gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara itiraz edilmesi üzerine Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 02/06/2025 tarih ve D. İş No: 2025/6465 sayılı kararı ile itirazın reddine kesin olarak karar verilmiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Hakimliğimizce dosya kasamında yapılan incelemede; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 31.10.2022 gün, 2022/246E. Ve 2022/460 K. Sayılı ilamında yer alan kabul doğrultusunda ödeme emrinin iptaline ilişkin uyuşmazlıkların esasının çözümünde İdari Yargı yerinin görevli olduğu görülmekle, 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 28/1-b maddesi gereğince başvuru konusu idari yaptırım kararının Sulh Ceza Hakimliğinde incelenebilecek kararlardan olmadığı ve Hakimliğimizin görevsiz olduğu anlaşılmakla, başvurunun görev yönünden reddine ..."

4. Davacı vekili, bu kez 2918 sayılı Kanun uyarınca 18.667 TL idari para cezası, 2.167 TL idari para cezası, 26.557 TL idari para cezası, 2.167 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemler ile sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Ankara 16. İdare Mahkemesi 23/10/2025 tarih ve E.2025/1106 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... İncelenen uyuşmazlıkta, trafik idari para cezalarının bir idari yaptırım olduğu hususunda tartışma bulunmadığı, sürücü belgesinin geçici süreyle geri alınmasının ise, 5326 sayılı Kanunun 19. maddesinde belirtilen ve saklı tutulan idari yaptırımlardan biri olduğu, bununla birlikte, 2918 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerin, 5326 sayılı Kanuna uygun değişiklik olduğunun kabulüyle, geçici süreli ehliyetin geri alınması idari yaptırımının görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması, dolayısıyla da adli yargı yerinin görevli olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, idari yargının görev alanına girmeyen her iki idari yaptırım (dört adet idari para cezası ve sürücü belgesinin 6 ay süreyle geri alınması) türü yönünden 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden, aynı Kanunun 27. maddesinin sekizinci fıkrasının uygulama alanı bulunmadığından, 2918 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 6. maddeleri uyarınca davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 16.06.2025 tarih ve E:2025/203. K:2025/394 sayılı görevli yargı yerinin belirlenmesi kararı da bu yöndedir.

Öte yandan, daha önce dava konusu edilen 5 işlemten 3 tanesine (2.167,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 20250210010ku0000369 sayılı işleme, 26.557,00 idari para cezası verilmesine ilişkin 20250210010ku00001069 sayılı işleme ve 2.167,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 20250210010ku00001693 sayılı işleme) karşı Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nde dava açıldığı, anılan Hakimliğin 03.03.2025 tarih ve 2025/2795 Değişik İş sayılı kararıyla başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar verildiği ve bu kararın 02.06.2025 tarihinde kesinleştiği anlaşıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca bahse konu üç idari para cezası açısından görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. ..."

6. Ankara 16. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Adres değişikliklerinin bildirilmesi ve sürücü belgelerinin taşınması zorunluluğu" başlıklı 44. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Sürücü belgesi sahipleri:

..

b) Araç kullanırken sürücü belgelerini yanlarında bulundurmak ve yetkililerin her isteyişinde göstermek,
Zorundadırlar.

(Değişik: 21/5/1997-4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler, 3 600 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar."

8. 2918 sayılı Kanun'un "Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu" başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine

...

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar..."

9. 2918 sayılı Kanun'un "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlıklı 48. maddesinin 9. fıkrası şöyledir;

"Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır."

10. 2918 sayılı Kanun'un "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki" başlıklı 112. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

11. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır."

12. 5326 sayılı Kanun'un "Yaptırım türleri" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

13. 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlıklı 19. maddesi şöyledir:

“(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapıncaya kadar saklıdır”

14. 5326 sayılı Kanun'un “Başvuru yolu” başlıklı 27. maddesinin birinci ve sekizinci fıkraları şöyledir:

“(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. Maddesine görev başvuruda bulunulduğu, adli ve idari yargı yerlerinde ortak talep konusu olan "MB seri ve 57997512 sıra nolu işlem ile 26.557 TL, MB seri ve 57997730 sıra nolu işlem ile 2.167 TL, MB seri ve 57997760 sıra nolu işlem ile 2.167 TL idari para cezası verilmesine ilişkin trafik idari para cezası karar tutanaklarının iptali" istemi yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, dava dosyalarının Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, adli yargı yerinde; 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b, 47/1-a ve 48/9 maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle, idari yargı yerinde ise; hem idari para cezalarının hem de sürücü belgesinin 2 yıl süre ile geri alınması işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

18. Somut olayda, Ankara Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliğince 22/01/2025 tarihinde yapılan denetim sırasında, plakalı aracı araç sürücüsü davacı adına 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun araç kullanırken sürücü belgesini yanında bulundurmamaktan 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca, MB seri ve 57997730 sıra nolu işlem ile 2.167 TL; trafik düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli ve işareti taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine uymamaktan aynı Kanun'un 47/1-a maddesi uyarınca; MB seri ve 57997760 sıra nolu işlem ile 2.167 TL ve alkolmetre cihazına üfleme reddetmekten aynı Kanun'un 48/9 maddesi uyarınca, MB seri ve 57997512 sıra nolu işlem ile 26.557 TL idari para cezaları verilmesine ilişkin trafik idari para cezası karar tutanakları düzenlendiği, davacının bu işlemlerin iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açtığı, idari yargı yerinde ise; belirtilen işlemlere ek olarak 08/03/2025 tarih ve MB seri 61874594 sıra nolu işlemle ehliyetsiz araç kullandığı gerekçesiyle düzenlenen 18.677 TL idari para cezası ve sürücü belgesinin 2 yıl süre ile geri alınmasına ilişkin işlemlerin de iptali istemiyle dava açtığı anlaşılmıştır.

19. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

20. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

21. Uyuşmazlık Mahkemesince de, daha evvelki idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

22. İncelen uyuşmazlıkta; trafik idari para cezasının bir idari yaptırım olduğu hususunda tartışma bulunmadığı, 2918 sayılı Kanun'da bu yaptırımlar konusunda görevli yargı yerinin gösterilmediği, adli yargı yerinde açılan davada sadece idari para cezalarının iptalinin talep edildiği, kaldı ki idari yargı yerinde dava konusu edilen sürücü belgesinin geçici süreyle geri alınmasının da; 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen ve saklı tutulan idari yaptırımlardan biri olduğu, bununla birlikte, 2918 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin 5326 sayılı Kanun'a uygun değişiklik olduğunun kabulüyle, geçici süreli ehliyetin geri alınması idari yaptırımının görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği dikkate alındığında da; 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b, 47/1-a ve 48/9 maddeleri uyarınca verilen idari para cezalarına ilişkin işlemlere karşı açılan davada; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27/1. maddeleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 16. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 03/03/2025 tarih ve D.İş.No. 2025/2795 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 16. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 03/03/2025 tarih ve D.İş.No. 2025/2795 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

12/01/2026 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanun'u ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan *"idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği"* düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN

